

SLAUGYTOJŲ VEIKLA SKATINANT NUTUKUSIUS PACIENTUS MAŽINTI KŪNO SVORĮ

Kristina Lingaitė¹, Daiva Kriukelytė², Jurgita Gulbinienė²

¹Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, Stuburo neurochirurgijos skyrius,

²Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Slaugos fakultetas, Slaugos ir rūpybos katedra

Raktažodžiai: nutukimas, slaugytojų veikla, nutukimo valdymas, paciento motyvacija.

Santrauka

Tyrimo tikslas – nustatyti pirminiame sveikatos priežiūros centre (PSPC) dirbančių slaugytojų veiklą, skatinančią nutukusius pacientus mažinti kūno svorį. Tyrimo metodika. Atliktas vienmomentinis tikslinis tyrimas. Taikytas anketinės apklausos raštu tyrimo metodas. Naudota tyrėjų sudaryta 24 klausimų anketa. Tiriamieji – Kauno PSPC slaugytojai.

Tyrimo rezultatai. Tyrime dalyvavo 102 Kauno PSPC slaugytojai. Didžioji dauguma tyrimo dalyvių (89,2 proc.) skatino pacientus mažinti kūno svorį. Beveik pusė apklaustųjų (48 proc.) skatino mažinti svorį antsvorio ir trečdalis (32,4 proc.) – I laipsnio nutukimo atvejais. Daugiau kaip pusė slaugytojų (52 proc.) fizinio aktyvumo rekomendacijas teikė kiekvieno apsilankymo metu. Dar daugiau slaugytojų rekomendavo pacientams užsiimti fizine veikla kasdien po 30 minučių (67,6 proc.) ir atlikti malonumą teikiančius fizinius pratimus (42,2 proc.). Patariamus sveikos mitybos klausimais pacientams teikė beveik visi slaugytojai (92,2 proc.). Mažinti kūno svorį motyvavo supažindindami su ligomis, kurių rizikos veiksnys yra nutukimas (93,1 proc.) ir nutukimo komplikacijos (66,7 proc.). Dauguma apklaustųjų mano, kad gydytojai (40,2 proc.) arba išplėstinės praktikos slaugytojai (39,2 proc.) turėtų būti atsakingi už pacientų mokymą gerinti savo sveikatos būklę ir kontroliuoti kūno svorį.

Išvados. Dauguma slaugytojų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo rekomendacijas teikė tik turintiems antsvorio ir esant I laipsnio nutukimui. Slaugytojai motyvavo nutukusius pacientus mažinti kūno svorį, supažindindami su nutukimo komplikacijomis ir ligomis, tačiau neorganizavo praktinių kūno svorio

valdymo užsiėmimų. Dauguma slaugytojų nurodė, kad gydytojai arba išplėstinės praktikos slaugytojai turėtų būti atsakingi už pacientų mokymą gerinti savo sveikatos būklę ir kontroliuoti kūno svorį.

Išvadas

Pasaulio sveikatos organizacija (PSO) antsvorį ir nutukimą apibrėžia kaip nenormalų ar per didelį asmens sukauptą riebalų kiekį, keliantį pavojų sveikatai. Pasaulyje nuo 1975 m. nutukusių žmonių skaičius padidėjo beveik tris kartus. 2016 m. daugiau kaip 1,9 mlrd. suaugusiųjų turėjo antsvorio, iš jų daugiau kaip 650 mln. buvo nutukę [1]. Manoma, jei nutukimo paplitimo tempai augs taip sparčiai kaip dabar, tai 2030 m. beveik pusė pasaulio suaugusių žmonių turės antsvorio ar bus nutukę [1]. Nutukimas laikomas viena iš pagrindinių pasaulio ekonomikos problemų, nes su juo susijusios išlaidos, patiriamos gydant vaikus ir suaugusius asmenis, siekia apie 2 trilijonus dolerių. Šios išlaidos sudaro 2,8 proc. pasaulio bendrojo vidaus produkto, o tai atitinka rūkymo, ginkluoto smurto, karo ar terorizmo sukeltus finansinius nuostolius pasaulio ekonomikai [2].

Per dvidešimt metų (1994-2014 m.) Lietuvoje antsvorio paplitimas tarp vyrų padidėjo nuo 47 iki 59 proc., o nutukimo – nuo 10 iki 19 procentų. Turinčių antsvorio ir nutukusių moterų skaičius praktiškai beveik nepakito [3].

Tyrėjai nurodo, kad nutukimo riziką didina per didelis su maistu suvartojamų kalorijų kiekis, nes daugėja greitojo maisto pardavimo įstaigų, siūlomos didesnės maisto porcijos už mažesnę kainą, vykdoma veiksminga prekybos reklama. Nutukimą skatina ir fizinis pasyvumas [1,4]. Nepakankamą Lietuvos gyventojų fizinį aktyvumą patvirtina ir 2014 m. Europos Parlamento apklausos duomenys. Nustatyta, kad visiškai nesimankština ir nesportuoja apie 46 proc. suaugusių Lietuvos gyventojų. Šis skaičius yra 4 proc. mažesnis už Europos Sąjungos vidurkį (ES vidurkis – 42 proc.) [5].

Nutukimo prevencijai būtina skatinti Lietuvos gyventojus sveikiau gyventi. Slaugytojai, dirbantys PSPC, galėtų akty-

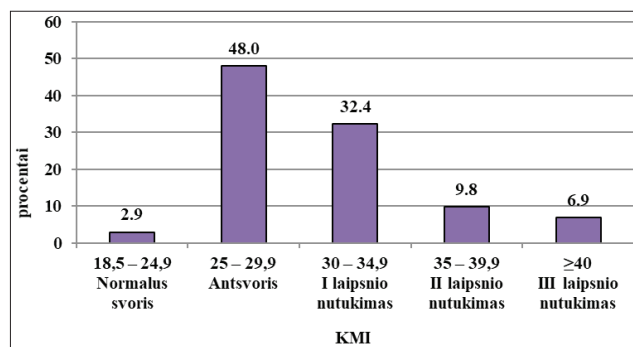
viau įsitraukti į sveikos gyvensenos propagavimą, nes sudaro didelę sveikatos priežiūros specialistų grupę [6]. K. Phillips ir kt. (2014) nustatė, kad slaugytojai, dirbantys pirminėje sveikatos priežiūroje, gali veiksmingai konsultuoti pacientus nutukimo valdymo klausimais [6]. Gyvensenos pokyčiams didelę įtaką turi pacientų motyvacija [7], todėl slaugytojai turi būti pasirengę stiprinti nutukusių ar antsvorio turinčių žmonių motyvaciją sveikai gyventi ir mažinti kūno svorį.

Tyrimo tikslas – nustatyti PSPC dirbančių slaugytojų veiklą, skatinančią nutukusius pacientus mažinti kūno svorį.

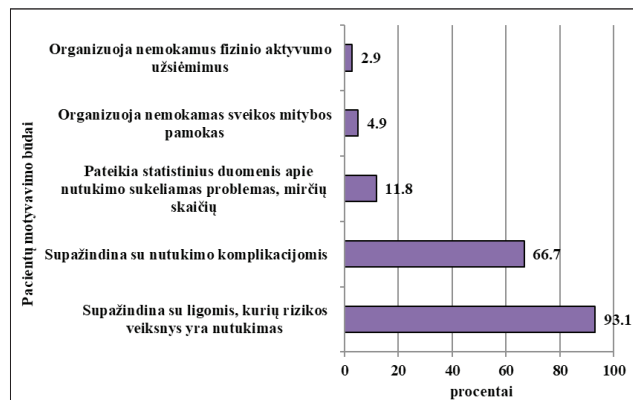
Tyrimo medžiaga ir metodai

Tyrimas atliktas 2018 m. lapkričio – gruodžio mėnesiais viename Kauno PSPC, gavus Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Bioetikos centro leidimą. Atliktas vienmomentinis tikslinis tyrimas, anketinė apklausa raštu.

Tyrimo dalyvavo 102 slaugytojai, dirbantys Kauno PSPC. Vidutinis amžius 53,95±9,3 metų. Daugiau nei pusės (74,5 proc.) išsilavinimas aukštesnysis, 16,7 proc. sudarė slaugytojai, turintieji aukštąjį neuniversitetinį, 8,8 proc. – aukštąjį universitetinį išsilavinimą. Daugiau kaip 30 metų PSPC

1 pav. Slaugytojų pasiskirstymas pagal pacientų skatinimą mažinti svorį priklausomai nuo pacientų kūno masės indekso (KMI).

2 pav. Slaugytojų pasiskirstymas pagal motyvavimo būdus mažinti svorį, nutukusiems/turintiems antsvorio pacientams.

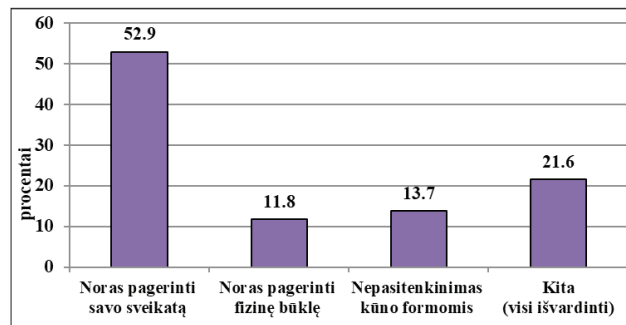
dirbo 39,2 proc. slaugytojų, trečdalis (33,3 proc.) dirbo 21–30 metų ir 20 metų – 27,5 proc. slaugytojų.

Tyrimui naudota tyrėjų sudaryta 24 klausimų anketa. Atsakymai į pateiktuosius klausimus turėjo suteikti informacijos, ar slaugytojai skatina pacientus mažinti svorį, ar teikia rekomendacijas fizinio aktyvumo ir sveikos mitybos klausimais, kaip motyvuoja pacientus keisti gyvensenos įpročius, kas PSPC turėtų būti atsakingas už pacientų mokymą gerinti savo sveikatos būklę ir kontroliuoti kūno svorį. Prieš pradėdant apklausą, atliktas žvalgomasis tyrimas, kurio metu slaugytojų (n=10) prašyta įvertinti klausimų suprantamumą. Pagal pateiktas pastabas pakoreguota keletas klausimų ir atliktas pagrindinis duomenų rinkimas.

Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant kompiuterinės programos statistikos paketą „SPSS/w 24.0“. Nagrinėjamų požymių pasiskirstymui pasirinktoje imtyje įvertinti taikyta aprašomoji duomenų statistika – absoliutūs (n) ir procentiniai dažniai (proc.).

1 lentelė. Slaugytojų pasiskirstymas pagal nutukusiems/turintiems antsvorio pacientams, teikiamas fizinės veiklos rekomendacijas.

Slaugytojų teikiamos fizinės veiklos rekomendacijos pacientams	n (proc.)
Teikiamų rekomendacijų dažnis:	
Kiekvieno apsilankymo metu	53 (52,0)
Kas kelis mėnesius	32 (31,4)
Kai paprašo pacientas	11 (10,8)
Nerekomenduoja	6 (5,8)
Rekomenduojamas fizinės veiklos laikas:	
Kasdien iki 15 min.	16 (15,7)
Kasdien po 30 min.	69 (67,6)
Kas 2 dienas po 30 min.	11 (10,8)
Nerekomenduoja	6 (5,9)
Rekomenduojamas fizinės veiklos pobūdis:	
Lengvas fizinis aktyvumas	33 (32,4)
Vidutinis fizinis aktyvumas	26 (25,4)
Malonumą teikiantis fizinis aktyvumas	43 (42,2)

3 pav. Slaugytojų nuomonės pasiskirstymas apie pacientus motyvuojančias priežastis mažinti svorį.

Tyrimo rezultatai

Tyrimo rezultatai parodė, kad didžioji dauguma slaugytojų (89,2 proc., n=91) skatina pacientus mažinti svorį ir tik 10,8 proc. (n=11) neskatina. Beveik pusė slaugytojų (48,0 proc., n=49) pacientus, kurių kūno masės indeksas (KMI) yra 25-29,9 (antsvoris), skatina mažinti svorį. Trečdalis slaugytojų (32,4 proc., n=33) rekomenduoja mažinti svorį esant I laipsnio nutukimui, o dešimtadalis (9,8 proc., n=10) – esant II laipsnio nutukimui (1 pav.).

Tyrimo metu siekta išsiaiškinti, kokias fizinio aktyvumo rekomendacijas slaugytojai teikia turintiems antsvorio ir nutukusiems pacientams. Nustatyta, kad daugiau kaip pusė slaugytojų (52,0 proc., n=53) kiekvieno apsilankymo metu rekomenduoja pacientams užsiimti fizine veikla, trečdalis (31,4 proc., n=32) – kartą per keletą mėnesių. Dažniausiai rekomenduojamas fizinės veikos laikas – (67,6 proc., n=69) kasdien bent po 30 minučių. Beveik pusė slaugytojų (42,2 proc., n=43) kiekvienam turinčiam antsvorio ar nutukusiam asmeniui rekomenduoja užsiimti individualia, jam malonumą teikiančia fizine veikla, trečdalis (32,4 proc., n=33) rekomenduoja lengvą fizinį aktyvumą ir tik ketvirtadalis (25,4 proc., n=26) – vidutinį fizinį aktyvumą (1 lentelė).

Sveikos mitybos rekomendacijas nutukusiems ir turintiems antsvorio pacientams teikia beveik visi slaugytojai (92,2 proc., n=94). Beveik pusė apklaustųjų (43,6 proc. n=41) visada teikia rekomendacijas dėl cukraus kiekio mažinimo. Slaugytojų teikiamų sveikos mitybos rekomendacijų nutukusiems ir turintiems antsvorio pacientams pobūdis ir dažnis pateikiamas 2 lentelėje.

Skaičiuoti kalorijas pacientus mokė mažiau kaip pusė apklaustųjų (38,2 proc., n=39), o didžioji dalis (61,8 proc., n=63) – nemokė.

Įvertinus slaugytojų taikomus motyvus mažinti kūno svorį, nustatyta, kad dažniausiai motyvuojama supažindinant su ligomis, kurių rizikos veiksnys yra nutukimas (93,1 proc., n=95) ir su nutukimo komplikacijomis (66,7 proc., n=68). Nemokamas sveikos mitybos pamokas organizuoja tik 4,9 proc. (n=5) slaugytojų, o nemokamus fizinio aktyvumo užsiėmimus – tik 2,9 proc. (n=3) apklaustųjų (2 pav.).

Slaugytojų nuomone, mažinti kūno svorį pacientus labiausiai motyvuoja noras pagerinti savo sveikatą (52,9 proc., n=54). Nedidelė dalis slaugytojų nurodė, kad mažinti kūno svorį motyvuoja noras pagerinti

fizinę būklę (11,8 proc., n=12) ir nepasitenkinimas kūno formomis (13,7 proc., n=14) (3 pav.).

Dauguma apklaustųjų nurodė, kad pirminėje sveikatos priežiūros grandyje už pacientų mokymą gerinti savo sveikatos būklę ir kontroliuoti kūno svorį turėtų būti atsakingi gydytojai (40,2 proc., n=41), arba išplėstinės praktikos slaugytojai (39,2 proc., n=40). Tik nedidelė dalis (15,7 proc. n=16) nurodė, kad už tai turėtų būti atsakingi slaugytojai (4 pav.).

Diskusija

Nutukimas yra sparčiai didėjanti problema, kuri sukelia įvairius žmogaus sveikatos sutrikimus [2]. PSO nurodo šias nutukimo pasekmes: širdies ir kraujagyslių ligos, II tipo cukrinis diabetas, kai kurios vėžio formos ir kitų lėtinių ligų rizika [1]. Nutukimas sudaro 5 proc. mirties priežasčių pasaulyje ir yra svarbi pasaulio ekonominė problema [2]. PSO nutukimą apibūdina kaip pasaulinio masto epidemiją [1].

K. Philips ir kt. (2014) nurodo, kad nutukimo prevencijoje gali aktyviai dalyvauti pirminės sveikatos priežiūros slaugytojai, nes kai kurie pacientai neturi tinkamų žinių ir nesupranta bendrųjų sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo principų, todėl negali jų taikyti savo gyvenimui [6]. Mūsų

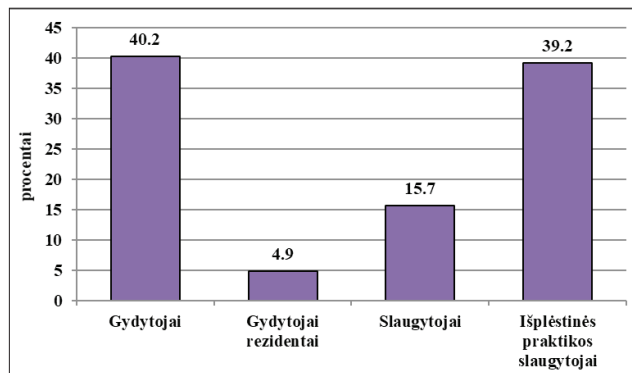
2 lentelė. Slaugytojų pasiskirstymas pagal nutukusiems/turintiems antsvorio pacientams suteikiamas sveikos mitybos rekomendacijas (n=94).

Teiginiai	Visada n (proc.)	Labai dažnai n (proc.)	Dažnai n (proc.)	Retai n (proc.)	Labai retai n (proc.)
Suvalgti 400g daržovių ir vaisių per dieną.	24 (25,5)	19 (20,2)	47 (50,0)	3 (3,2)	1 (1,1)
Valgomosios druskos kiekį sumažinti iki 5g per dieną.	24 (25,5)	18 (19,1)	36 (38,3)	12 (12,8)	4 (3,9)
Skaidulinių medžiagų per dieną vartoti 20-30 g	17 (18,1)	16 (17,0)	37 (39,3)	15 (16,0)	9 (9,6)
Angliavandeniai turi sudaryti 55–75 proc. paros maisto davinio energetinės vertės.	8 (8,5)	5 (5,3)	36 (38,3)	17 (18,1)	28 (29,8)
Baltymai turi sudaryti 10–15 proc. paros maisto davinio energetinės vertės.	8 (8,5)	11 (11,7)	35 (37,2)	16 (17,0)	24 (25,5)
Riebalai turi sudaryti 15–30 proc. paros maisto davinio energetinės vertės.	10 (10,6)	10 (10,6)	33 (35,1)	15 (16,0)	26 (27,7)
Per dieną valgyti 3-4 kartus.	29 (30,9)	29 (30,9)	28 (29,8)	6 (6,3)	2 (2,1)
Mažinti suvartojamo cukraus kiekį.	41 (43,6)	28 (29,8)	23 (24,5)	2 (2,1)	-

tyrimo rezultatai parodė, kad dauguma (89,2 proc.) PSPC slaugytojų skatina pacientus mažinti svorį, tačiau dažniausiai tuos, kurie turi antsvorio arba esant I laipsnio nutukimui. Tik nedaugelis skatina mažinti svorį esant II ir III laipsnio nutukimui. Galima teigti, kad slaugytojai tikisi, jog pacientai susirūpins savo sveikata esant mažesniai nutukimo laipsniui ar antsvoriui, nei esant II ir III laipsnio nutukimui.

Mokslinės literatūros duomenimis, siekiant pagerinti fizinį aktyvumą, rekomenduojama kasdien mankštintis bent po 30 minučių [8-11]. Tyrimo rezultatai parodė, kad tik pusė PSPC slaugytojų aktyviai motyvuoja pacientus užsiimti fizine veikla, kiekvieno apsilankymo metu teikdami fizinio aktyvumo rekomendacijas. Daugiausiai slaugytojų rekomenduoja užsiimti fizine veikla kasdien po 30 minučių. Nutukusiems pacientams slaugytojai rekomenduoja skirtingą fizinės veiklos pobūdį. Beveik pusė slaugytojų (42,2 proc.) rekomenduoja pacientams malonumą teikiančią fizinį aktyvumą, kiti – lengvą arba vidutinį fizinį aktyvumą. Galima teigti, kad slaugytojai šias rekomendacijas teikia atsižvelgdami į paciento KMI ir amžių. Mokslinėje literatūroje taip pat galime rasti įvairios fizinio aktyvumo informacijos. Vieni autoriai rekomenduoja pradėti nuo nedidelio fizinio aktyvumo ir palaipsniui didinti trukmę, dažnį ir intensyvumą [12], kiti – pasirinkti prieinamiausią ir didžiausią malonumą teikiančią fizinio aktyvumo formą (vaikščiojimą, važiavimą dviračiu, plaukimą, futbolą, tinklinį ar krepšinį ir t. t.) [10], o PSO pateikia fizinio aktyvumo rekomendacijas pagal amžiaus grupes [11].

Tyrimo rezultatai parodė, kad patarimus sveikos mitybos klausimais pacientams teikia beveik visi slaugytojai (92,2 proc.), tačiau tik nedaugelis (38, 2 proc.) šiuos patarimus teikia nuolat ir moko skaičiuoti kalorijas. B.L. James ir kt. (2018) teigimu, ilgalaikiam svorio mažinimui yra veiksmingas ne tik porcijų mažinimas ir sveiko maisto pasirinkimas,

4 pav. Slaugytojų nuomonės pasiskirstymas apie asmenis, atsakingus už pacientų mokymus sveikatos būklei gerinti ir svoriui kontroliuoti PSPC.

bet ir kalorijų skaičiavimas pagal energijos poreikį [13]. Galima teigti, kad tyrime dalyvavę slaugytojai dėl didelio darbo krūvio neturi laiko išsamiai paaiškinti kalorijų skaičiavimo metodikos arba stokoja žinių šia tema, tačiau tai patvirtinti reikalingi slaugytojų žinių tyrimai.

R. Schwarzer ir kt. (2008) teigimu, žmogus turi būti motyvuotas keisti mitybos įpročius [7]. Tyrime dalyvavę slaugytojai nurodė, kad jie stengiasi motyvuoti nutukusius ir turinčius antsvorio pacientus mažinti kūno svorį. Motyvacijos priemonės – supažindinimas su ligomis, kurių rizikos veiksnys yra nutukimas ir su nutukimo komplikacijomis. Praktinius sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo užsiėmimus organizuoja labai maža dalis slaugytojų. Galima priežastis – dideli PSPC slaugytojų darbo krūviai arba slaugytojai jaučiasi nekompetentingi vykdyti praktinius sveikos gyvensenos mokymus.

E.H. Evans ir kt. (2018) atliktas tyrimas parodė, kad labiausiai pacientus motyvuojantys veiksniai mažinti kūno svorį yra sveikatos gerinimas (77,0 proc.), nepasitenkinimas kūno formomis (64,0 proc.) ir noras pagerinti fizinę būklę (55,0 proc.) [14]. Mūsų tyrime dalyvavę slaugytojai nurodė tuos pačius motyvuojančius veiksnius: nepasitenkinimas kūno formomis, noras pagerinti savo sveikatą ir fizinę būklę.

Slaugytojų nuomone, už sveikatos būklės gerinimą ir svorio kontrolę turėtų būti atsakingi PSPC gydytojai, išplėstinės praktikos slaugytojai arba slaugytojai. Galima teigti, kad ateityje PSPC dirbantys išplėstinės praktikos slaugytojai aktyviai skatins nutukusius pacientus sveikai gyventi, nes šiuo metu Lietuvoje išplėstinės praktikos slaugytojų, įgijusių pirminės sveikatos priežiūros specializaciją, parengta nedaug.

Apibendrinant galima teigti, kad dauguma slaugytojų skatina pacientus, turinčius antsvorio ir esant I laipsnio nutukimui, mažinti kūno svorį, tačiau tai daro ne kiekvieno apsilankymo metu. Tinkamus patarimus sveikos mitybos tema ir fizinės veiklos rekomendacijas suteikia tik dalis slaugytojų. Slaugytojai nurodo, kad pirminėje sveikatos priežiūros grandyje už pacientų mokymą gerinti savo sveikatos būklę ir kontroliuoti kūno svorį turi būti atsakingi gydytojai arba išplėstinės praktikos slaugytojai.

Išvados

1. Dauguma slaugytojų teikia sveikos mitybos ir fizinio aktyvumo rekomendacijas turintiems antsvorio pacientams, ar esant I laipsnio nutukimui.

2. Slaugytojai motyvuoja nutukusius pacientus mažinti kūno svorį, supažindindami su nutukimo komplikacijomis ir ligomis, tačiau neorganizuoja praktinių kūno svorio valdymo užsiėmimų.

3. Dauguma slaugytojų nurodo, kad gydytojai arba išplėstinės praktikos slaugytojai turėtų būti atsakingi už pa-

cientų mokymą gerinti savo sveikatos būklę ir kontroliuoti kūno svorį.

Literatūra

- World Health Organization. Obesity and overweight. In: media Centre. World health Organization [Internet] 2018. <http://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/obesity-and-overweight>.
- Dobbs R, Sawers C, Thompson F, Manyika J, Woetzel J, Child P McKenna S, Spatharou A. Overcoming obesity: an initial economic analysis. McKinsey Global Institute 2014;111.
- Grabauskas V., Klumbienė J., Petkevičienė J., Šakytė E., Kriaučionienė V., Veryga A. Suaugusių Lietuvos žmonių gyvenamosios tyrimas, 2014. Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, 2015;1-147.
- Branca F, Nikogosian H, Lobstein T. The challenge of obesity in the WHO European region and the strategies for response. WHO Regional Office for Europe: Copenhagen 2007:21-22, 46.
- European Comision. Special Eurobarometer 412. Sport and physical activity. Report [Internet] 2014;7. http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/ebs_412_en.pdf
- Phillips K, Wood F, Kinnersley P. Tackling obesity: the challenge of obesity management for practice nurses in primary care. *Family Practice* 2014;31(1):51-9. <https://doi.org/10.1093/fampra/cmt054>
- Schwarzer R. Modelling health behaviour change: how to predict and modify the adoption and maintenance of health behaviours. *Applied Psychology: An international Review* 2008;57(1): 1-29. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.2007.00325.x>
- Bagdonas G. Arterinė hipertenzija senyvame amžiuje. *Lietuvos bendrosios praktikos gydytojas*, 2009; 13(5): 330-336.
- Ovčinnikova A., Jatužis D. Insulto rizikos veiksniai ir jų profilaktika. *Lietuvos gydytojo žurnalas*, 2014;3:4-9.
- Bartkevičiūtė R., Barzda A., Stukas R., Abaravičius A., Petkevičienė J., Klumbienė J. Sveikos mitybos metodinės rekomendacijos. Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras, 2010;7-23. http://www.smlpc.lt/media/file/Skyriu_info/Metodine_medziaga/Sveikos_mitybos_rekomendacijos_2010.pdf.
- World Health Organization. Global Strategy on Diet, Physical Activity and Health. *Physical Activity* [Internet] 2019. <https://www.who.int/dietphysicalactivity/pa/en/>
- Janonienė R., Sobutienė A., Valintėlienė R. Fizinio aktyvumo matavimo metodai. *Visuomenės sveikata*, 2014;3(66):10-21.
- James BL, Roe LS, Loken E, Rolls BJ. Early predictors of weight loss in a 1-year behavioural weight-loss programme. *Obesity Science & Practice* 2018;4(1):20-8. <https://doi.org/10.1002/osp4.149>
- Evans EH, Sainsbury K, Kwasnicka D, Bolster A, Araujo-Souares V, Sniehotta FF. Support needs of patients with obesity in primary care: a practice-list survey. *BMC Family Practice* 2018;19(1):2-9. <https://doi.org/10.1186/s12875-017-0703-4>

ACTIVITIES OF NURSES TO PROMOTE OBESE PATIENTS TO LOSE BODY WEIGHT K.Lingaitė, D.Kriukelytė, J.Gulbinienė

Keywords: obesity, nursing intervention, obesity management, patient motivation.

Summary

The aim of the study was to assess the activities of nurses to promote obese patients to lose body weight.

Material and Method. A quantitative study with the anonymous survey was conducted at Kaunas X primary health care centre (PHC). The subjects were nurses working at the Kaunas X PHC Centre. The study was conducted using a 24-item questionnaire designed by the researchers to identify the role of the nurses to promote obese patients to lose weight.

Results. A 102 nurses working at Kaunas X PHC Centre participated in the study. The majority of nurses (89.2%) encouraged patients to lose weight. Most nurses promoted weight loss for overweighted (48%) and Class 1 obesity (32.4%) patients. Most nurses made physical activity recommendations at each visit (52%). Most nurses (67.6%) recommended patients to do daily 30 minutes exercise and physical exercise for their own pleasure (42.2%). Almost all nurses (92.2%) gave advice on healthy eating to patients. Patients were motivated to lose weight by familiarizing themselves with obesity-related diseases (93.1%) and obesity complications (66.7%). Most respondents believed that doctors (40.2%) or advanced care nurses (39.2%) should be responsible for educating patients on health improvement and weight control.

Conclusions. Most nurses provided guidance on healthy eating and physical activity only in overweight and Class 1 obese patients. Nurses motivated obese patients to lose weight by learning about the complications and illnesses of obesity, but they did not organized workshops on weight management. Most nurses pointed out that doctors or advanced practice nurses should be responsible for educating patients on health improvement and weight control.

Correspondence to: lingaite.kristina@gmail.com

Gauta 2019-09-13